

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-03-13

Vår referens

Kristian Berghult

Utredningssekreterare

kristian.berghult@malmo.se

Efterlevnad av policy för mänskliga rättigheter GYVF-2025-542

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått i uppdrag att yttra sig kring stadsrevisionens granskning av nämndens arbete med mänskliga rättigheter.

Malmö stadsrevision har granskat gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens, hälsa-, vård- och omsorgsnämndens, stadsbyggnadsnämndens samt kommunstyrelsens efterlevnad av policy för mänskliga rättigheter. Den sammanfattande bedömningen är att nämndernas implementering av policyn för mänskliga rättigheter inte är helt ändamålsenlig. Revisionen presenterar rekommendationer för nämndernas fortsatta arbete kring mänskliga rättigheter. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden svarar i yttrandet på revisionens synpunkter och presenterar åtgärder som svarar mot revisionens rekommendationer.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande och överlämnar detsamma till Malmö stadsrevision.
2. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Beslutsunderlag

- Följebrev till efterlevnad av policy för mänskliga rättigheter
- Missiv - Efterlevnad av policy för mänskliga rättigheter
- Efterlevnad av policy för mänskliga rättigheter
- G-Tjänsteskrivelse GVN 2025-03-28 Efterlevnad av policy för mänskliga rättigheter
- Förslag till yttrande av Efterlevnad av policy för mänskliga rättigheter

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2025-03-19

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2025-03-28

Beslutet skickas till

Malmö stadsrevision

Ärendet

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått i uppdrag att yttra sig kring stadsrevisionens granskning av nämndens arbete med mänskliga rättigheter. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, hälsa-, vård- och omsorgsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen ska yttra sig vid två tillfällen. Det första yttrandet ska inkomma senast 2025-03-31 (nämnderna) respektive 2025-04-04 (kommunstyrelsen). Det uppföljande yttrandet ska inkomma senast 2026-01-30 (nämnderna) respektive 2026-02-27 (kommunstyrelsen). I denna tjänsteskrivelse tas i huvudsak upp de frågor som påverkar nämndens verksamheter direkt eller indirekt.

Bakgrund

Malmö stadsrevision har granskat gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens, hälsa-, vård- och omsorgsnämndens, stadsbyggnadsnämndens samt kommunstyrelsens efterlevnad av policy för mänskliga rättigheter. Stadsrevisionen har i uppdrag att granska hur ovanstående nämnder omsatt Malmö stads policy för mänskliga rättigheters (MR-policy) vägledande principer och integrerat dessa i verksamhetsplaneringen. Utifrån detta har stadsrevisionen gjort bedömningen att de granskade nämndernas, däribland gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens, implementering av policyn för mänskliga rättigheter inte är helt ändamålsenlig. Revisionen bedömer att de nämnder som granskats bedriver ett aktivt arbete med de mänskliga rättigheterna, men ingen av dem har på ett systematiskt sätt omsatt policyns vägledande principer och integrerat dessa i sin verksamhetsplanering för hela nämndens verksamhet.

Utifrån granskningen har stadsrevisionen lämnat följande rekommendationer till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden:

1. Säkerställ att policyns vägledande principer på ett systematiskt sätt omsätts och integrerats i nämndens verksamhetsplanering.
2. Säkerställ att uppföljningen av arbetet med policyn och resultatet av det sker inom ramen för den ordinarie mål- och verksamhetsuppföljningen och den interna kontrollen.

Förslag till yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden yttrar sig i huvudsak endast om de frågor som påverkar nämndens verksamheter direkt eller indirekt.

Stadsrevisionen har i uppdrag att granska hur de utvalda nämnderna omsatt MR-policyns vägledande principer och integrerat dessa i verksamhetsplaneringen. Utifrån detta har stadsrevisionen gjort bedömningen att utvalda nämnder och förvaltningar inte på ett systematiskt sätt har omsatt policyns vägledande principer i verksamheterna.

Denna slutsats görs utifrån ett antal variabler som går att utläsa i stadsrevisionens granskning:

1. Beslutad plan för integrering av MR-policyn i hela förvaltningens arbete (Ja/Nej).
2. Anställd MR-kompetens på förvaltningen (Ja/Nej).
3. Kopplade aktiviteter i Riskanalys / Intern kontrollplan (Ja/Nej).

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden påpekar att Stadsrevisionens granskning huruvida MR-policyn implementerats i verksamhetsplaneringen utifrån ovanstående variabler blir missvisande. Det har varken funnits politiskt fattade beslut om att det ska tas fram en plan för integrering av MR-policyn eller att det ska kontrakteras särskilda MR-kompetenser på förvaltningarna. Därmed blir grunden för val av variabler inte överensstämmande med beslutet i fullmäktige.

Enligt kommunfullmäktigebeslutet ska policyn i sin helhet följas upp av stadens nämnder vid respektive mandatperiods slut (KF 2022-06-22 §177). Det anges också att det är Kommunstyrelsen som ansvarar för uppföljning. Vidare står det att uppföljning av stadens arbete med policyn, och resultatet av detta, sker inom ramen för den ordinarie mål- och verksamhetsuppföljningen och den interna kontrollen. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden arbetar utifrån dessa beslut och följer upp arbetet med mänskliga rättigheter inom ramen för budget, årsanalys, intern kontroll och inom det systematiska kvalitetsarbetet.

Stadsrevisionen menar att de granskade nämnderna utifrån kommunallagen visar brister, eftersom policyn inte är tydligt omsatt i verksamheterna. Nämnden menar att policy anger grundprinciper för en organisations handlande, ofta på ett rätt allmänt och övergripande plan. I syftesbeskrivningen för policyn för mänskliga rättigheter framgår det tydligt att den anger ”förhållningssätt” och ”vägledande principer”, och att den därmed ska användas på ett övergripande plan. Alla aspekter av policyns vägledande principer kan inte inkluderas i intern kontroll då intern kontroll utgår ur riskanalys och hela policyn kan inte anses som risk.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden är enligt skollagen skyldig att följa upp verksamheten inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Eftersom det inte finns någon målkonflikt mellan statlig och kommunal styrning, inkluderas det systematiska arbetet med mänskliga rättigheter i grunduppdraget.

För att ytterligare förtydliga kopplingen mellan det systematiska arbetet med mänskliga rättigheter inom ramen för grunduppdraget och policyns vägledande principer, kommer nämnden att vidta åtgärder som svar på revisionens rekommendationer. I detta arbete kommer bland annat riktlinjer för det strukturerade arbetet med mänskliga rättigheter, och policyns vägledande principer inom nämndens verksamheter att tas fram.

Redovisning av Stadsrevisionens rekommendationer och nämndens planerade åtgärder

Rekommendation 1

Säkerställ att policyns vägledande principer på ett systematiskt sätt omsätts och integrerats i nämndens verksamhetsplanering.

Planerade åtgärder

Arbetet med att integrera policyns vägledande principer på ett systematiskt sätt kommer framöver att vara en del i nämndens verksamhetsplanering. Nämnden kommer att ta fram riktlinjer för att säkerställa att policyns vägledande principer på ett systematiskt sätt omsätts och integreras i nämndens verksamhetsplanering. Budgetprocessen är ett viktigt verktyg för nämndens verksamhetsplanering. I budgetanvisningarna för 2025 anges att nämnden ska beskriva åtgärder för att stärka arbetet med mänskliga rättigheter, i enlighet med den antagna policyn. I budgeten för 2025 redovisas hur nämnden ska koppla sina prioriteringar till de vägledande principerna i policyn. Detta kommer att följas upp i delårsrapport och årsanalys för 2025, samt i den framtida verksamhetsplaneringen.

Förväntad effekt

Genom att nämnden integrerar policyns vägledande principer och utvecklar riktlinjer för verksamheterna att följa i sin planering, kommer kopplingen till de vägledande principerna att tydliggöras. Detta kommer att leda till att principerna integreras tydligt i verksamhetsplaneringen, och blir en del av det dagliga arbetet.

Tidsplan

Arbetet med utveckling av riktlinjerna kommer att ske under våren 2025, och riktlinjerna kommer att beslutas av nämnden i juni 2025. Arbetet med integration av de vägledande principerna i verksamhetsplanering har redan påbörjats och kommer att vara synligt i årsanalysen 2025, i samband med ordinarie rapportering 2026.

Rekommendation 2

Säkerställ att uppföljningen av arbetet med policyn och resultatet av det sker inom ramen för den ordinarie mål- och verksamhetsuppföljningen och den interna kontrollen.

Planerade åtgärder

Arbetet med att integrera policyns vägledande principer på ett systematiskt sätt kommer framöver ske inom ramen för den ordinarie mål- och verksamhetsuppföljningen och inom den interna kontrollen. Nämnden kommer att ta fram riktlinjer för att tydliggöra kopplingen mellan nämndens prioriteringar och mål samt för arbetet med kvalitet och utveckling, i relation till de vägledande principerna i policyn. Detta arbete kommer att följas upp i samband med delårsrapporten, årsanalysen och inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

En analys av nämndens ansvar för arbetet med de mänskliga rättigheterna har tagits fram och ingår som bilaga till 2024 årsanalys. Denna analys kommer att ligga till grund för arbetet med integration av de vägledande principerna i ordinarie mål- och verksamhetsuppföljning och för arbetet med att ta fram riktlinjer.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden genomför regelbundna riskanalyser och arbetar med intern kontroll. I samband med dessa processer undersöks risker relaterade till principerna för de mänskliga rättigheter, såsom efterlevnad av tillgänglighetsperspektivet, tillgänglighet i lokaler, barnrätt samt risker för olaglig insamling och användning av personuppgifter. Hela policyn för mänskliga rättigheter kan inte hanteras inom ramen för intern kontroll.

Inom ramen för den interna kontrollen kommer de risker som påverkar de vägledande principerna i policyn att följas upp. Denna uppföljning kommer att struktureras och styras upp ytterligare genom de nämnda riktlinjerna.

Förväntad effekt

Genom att integrera policyns vägledande principer och utveckla riktlinjer som verksamheterna kan förhålla sig till i den ordinarie mål- och verksamhetsuppföljningen, kommer kopplingen till de vägledande principerna att bli tydligare såväl för verksamheterna i sig som för verksamhetsuppföljningen och kvalitets- och utvecklingsarbetet.

När risker som identifieras i den interna kontrollen kan kopplas till en risk att inte leva upp till policyns vägledande principer, kommer detta att framöver tydliggöras ytterligare i det interna kontrollarbetet. Det kommer också lyftas explicit i inledningen för den interna kontrollplanen.

Tidsplan

Arbetet med utveckling av riktlinjerna kommer att ske under våren 2025, och riktlinjerna kommer att beslutas av nämnden i juni 2025. Arbetet med integration av de vägledande principerna i kvalitets- och utvecklingsrapporterna kommer att vara helt genomfört till hösten 2027, men kommer redan att börja integreras hösten 2025. För

arbetet med intern kontroll kommer kopplingen till policyn att lyftas i inledningen för intern kontrollplan 2025 och integreras och bli synligt 2026.

Ansvariga

Elena Zukauskaitė Avdelningschef

Anneli Schwartz Förvaltningschef